

MALVIK KOMMUNE

Rådmann

Kontrollutvalget i Malvik

Deres ref:

Vår ref:
2017/3540-11

Saksbehandler:
Tone Østvang

Dato:
12.11.2018

Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjon ved helsetunene

Bakgrunn

I april 2017 bestilte Kontrollutvalget en forvaltningsrevisjon med fokus på kvalitet i pleie og omsorgstjenesten. Arbeidet startet opp i november 2017 og ble sluttført og fremlagt for kommunestyret den 23.4.18 (K.sak 13/18). I forvaltningsrevisjonens rapport konkluderes det med følgende:

I denne forvaltningsrevisjonen har revisor søkt å belyse hvorvidt det er tilstrekkelig medvirkning fra brukere og pårørende ved helsetunene i Malvik, og hvorvidt helsetunene drives i tråd med utvalgte deler av regelverket. Revisor konkluderer med at det i all hovedsak er lagt til rette for systematisk og god medvirkning fra brukere og pårørende. Det er i 2017 innført nye tiltak for medvirkning som forutsettes gjennomført i tråd med vedtak. Ansatte tilkjenner en viss utrygghet med hensyn til vurdering av samtykkekompetanse, og det er sannsynlig at tvang blir anvendt overfor pasienter/brukere uten at det er fattet vedtak om dette (ulovlig).

Revisor konkluderer tilsvarende at helsetunene i all hovedsak drives i tråd med regelverket. Avvikssystem er etablert og kjent blant ansatte, og helsepersonellet dokumenterer sin virksomhet. Det meldes avvik knyttet til legemiddelhåndtering og ansatte oppgir dette som en stor risiko ved helsetunene. Etterlevelse av prosedyrer for legemiddelhåndtering synes å være varierende, noe som støttes av nylig gjennomført farmasøytisk tilsyn¹.

Forvaltningsrevisjonen gav følgende anbefalinger til videre arbeid²:

¹ Pkt 6.1 i rapporten

² Pkt. 6.2. i rapporten

Postadresse

Postboks 140, 7551 Hommelvik

E-post

postmottak@malvik.kommune.no

Besøksadresse

Torggata 7

www.malvik.kommune.no

Telefon

73972000

Telefaks

73972001

Bank

4218.07.50309

Org.nr

971035560

Rådmannen anbefales å:

- *Sørge for at ansatte er trygge i vurdering av pasient/brukers samtykkekompetanse, og at ansatte kjenner vilkårene og rutinene for vedtak om bruk av tvang.*
- *Sørge for at prosedyrer innen legemiddelhåndtering er kjent og at de etterleves.*

Rapporten er vedlagt saken.

Kommunestyret fattet i denne saken følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar rapport om forvaltningsrevisjon av tjenestekvalitet ved helsetunene til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten:
 - a) Sørge for at ansatte er trygge i vurdering av pasient/brukers samtykkekompetanse, og at ansatte kjenner vilkårene og rutinene for vedtak om bruk av tvang.
 - b) Sørge for at prosedyrer for legemiddelhåndtering er kjent og at de etterleves.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget og kommunestyret skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 31.12.2018.

Denne saken er en oppfølging av dette.

Kort innledning

Forvaltningsrevisjonen omfattet i hovedsak to virksomheter og tre avdelinger:

Virksomhet Helse og rehabilitering:

- Avdeling Stasjonsvegen 20, Vikhammer helsetun
- Avdeling Behandling og pleie, Hommelvik helsetun

Virksomhet Hjemmesykepleie

- Avdeling omsorgsboliger Hommelvik helsetun.

Rådmannen vil nå redegjøre for hva som er gjort for å følge opp de skisserte anbefalingene innen områdene samtykkekompetanse, tvungen helsehjelp og legemiddelhåndtering. Det er arbeidet både på ansatte-, leder- og systemnivå for å sikre en systematisk tilnærming.

Samtykkekompetanse og tvungen helsehjelp

- Gjennomgang og evaluering av rutiner og prosedyrer – kvalitetssystem

For å trygge ansatte i vurdering av pasient/brukers samtykkekompetanse, og at ansatte kjenner vilkårene og rutinene for vedtak om bruk av tvang, er eksisterende rutiner og prosedyrer i kvalitetssystemet gjennomgått og drøftet.

- Opplæring

Virksomhetene har utarbeidet rutiner for å gjennomføre planlagt og systematisk opplæring av ansatte, slik at de kan vurdere pasient/ brukers samtykkekompetanse, samt kjenne vilkårene og rutinene for vedtak om bruk av tvang. Det er planlagt opplæring i dette temaet fast en gang per år, og dette er innarbeidet i virksomhetenes årshjul. Til orientering gjennomfører alle sykepleiere,

helsefagarbeidere og pleiemedarbeidere ved virksomhetene NHI's³ nettbasert 2 timers e-læringskurs i «samtykkekompetanse» og NHI's nettbaserte kurs i «tvungen somatisk helsehjelp», 5 timers grunnkurs høsten 2018.

- Opplæring til nytilsatte

Alle nytilsatte får i tillegg utdelt en perm med de viktigste prosedyrene i virksomheten, og i tillegg blir sjekklister for nytilsatte gjennomgått og fulgt opp. Det vil være aktuelt å jobbe videre for å sikre at vi har en lik praksis på dette i kommunen.

Alle nytilsatte blir pålagt å ta e-læringskursene «samtykkekompetanse» og «tvungen somatisk helsehjelp» ved oppstart, og gjøres deretter kjent med prosedyrene som ligger i kvalitetssystemet. Nytilsatte ufaglærte tar i tillegg e-læringskurset «innføring i omsorgsyrket» som er et 5 timers grunnkurs.

- Oppfølging i daglig drift

Refleksjoner og drøftinger rundt temaet tas opp på personalmøter og andre møter i avdelingene gjennom hele året, f.eks. på ukentlige avdelingsmøter, sykepleiemøter og helsefagarbeidermøter.

- Samarbeid med Fylkesmannen i Trøndelag

Den 15.10.18 ble det gjennomført et 3 timers kurs i temaet «Bruk av tvungen helsehjelp etter kap. 4 A» i Bruket kulturhus. Dette tilbudet kom som følge av Fylkesmannens tilsyn på tvungen helsehjelp i sykehjem, som ble gjennomført den samme dagen. Kurset var i regi av Fylkesmannen i Trøndelag ved Paul Andre Anderson og Guro Marine Bjerkan. 44 ansatte deltok. Vi har etablert et godt samarbeid med Fylkesmannen, og det er enkelt å ta kontakt for råd og veiledning i vanskelige saker som oppstår i det daglige.

Legemiddelhåndtering

- Gjennomgang og evaluering av rutiner og prosedyrer – kvalitetssystem

Prosedyrer og rutiner for opplæring innen legemiddelhåndtering er innarbeidet i virksomhetene gjennom mange år. Disse gjennomgås minimum 1 gang per år.

- Opplæring

Virksomhetene har utarbeidet rutiner for å gjennomføre systematisk opplæring av ansatte også innen temaet legemiddelhåndtering. Det gjennomføres opplæring spesielt tilpasset de ulike yrkesgruppene, bl.a. for personer uten helsefaglig bakgrunn, helsefagarbeidere og sykepleiere.

³ Norsk Helseinformatikk <https://nhi.no/>

I løpet av høsten 2018/ våren 2019 er det eksempelvis planlagt et 12- timers grunnkurs for helsefagarbeidere, et 5- timers oppfriskningskurs for sykepleiere og et 4- timers oppfriskningskurs for helsefagarbeidere. Pleiemedarbeidere uten helsefaglig utdanning skal gjennomføre E- Læring grunnkurs i legemiddelhåndtering for medhjelpere (5 timer) årlig. I tillegg gjennomføres en praktisk opplæring med sykepleier/vernepleier i avdelingen for å kunne administrere enkelte preparater.

For å sikre kontinuitet er denne opplæringen satt inn i et årshjul, og vil dermed bli gjentatt årlig.

- Opplæring til nytilsatte

Ved ansettelse av nye medarbeidere følger virksomhetene rutineene som er beskrevet under punktet om samtykkekompetanse og tvungen helsehjelp. Det er utarbeidet rutiner for å følge opp nytilsatte, for å sikre at de får opplæring og holder seg oppdatert på området.

- Oppfølging i daglig drift

I tillegg gjennomgås virksomhetens rutiner jevnlig i forbindelse med det daglige arbeidet med legemiddelhåndtering og f.eks. ved bruk av ukedose, gjennomgang av medisinkort, sprøyteteknikk, bruk av smertepumpe. Denne opplæringen er tilpasset den enkeltes utdanningsbakgrunn.

Andre relevante tiltak

- Simuleringstrening

Malvik kommune har dette året etablert et simuleringsrom ved Hommelvik helsetun som gir helsepersonell mulighet for klinisk trening av praktiske ferdigheter. Dette vil bidra til å trygge ansatte i pasientsituasjoner og bedre pasientsikkerheten. Etterhvert som simuleringsrommet blir tatt i bruk vil mye av den praktiske opplæringen foregå der.

- Melding, registrering og oppfølging av avvik

I forvaltningsrevisjonsrapporten beskrives avvikssystemene knyttet til helsetunene. Som nevnt i rapporten, melder ansatte oftest om avvik knyttet til legemiddelhåndtering. Vi registrerer at ansatte har blitt mer bevisst viktigheten av å rapportere avvik, og det er bra. Dette er et viktig verktøy som skal bidra til forbedring og god tjenestekvalitet. Arbeidet krever derfor kontinuerlig oppfølging og oppmerksomhet fra både ansatte, tillitsvalgte og ledere.

- Planlegging og innføring av multidose

I dialog med fastlegene arbeides det med tanke på innføring av multidose. Multidose er maskinell pakking av legemidler i poser til personer som trenger hjelp til å dosere og ta legemidlene sine. det er med på å sikre riktig legemiddelbruk og gjøre det enklere for brukeren. Hittil i år (per okt. 2018) er det tilsammen registrert 72 avvik der det er lagt opp feil medisin i dosett. Multidose vil sannsynligvis bidra til å redusere dette antallet og bidra til en mer effektiv ressursbruk.

- Bruker- og pårørendeundersøkelser

I etterkant av denne forvaltningsrevisjonen er det denne høsten gjennomført [bruker- og pårørendeundersøkelser](#) innen helse/ velferd. Dette i tråd med vedtaket som ble fattet av kommunestyret den 30.10.17 (k.sak 61/17).

- Samhandling

Helse – og velferdsområdet har faste ledermøter hver uke for å sikre fremdrift og god samhandling. I tillegg er det etablert ca. 6 «kvalitetsmøter» per år, der både ledere og aktuelle fagpersoner deltar. I disse møtene drøftes forbedringsområder og tema som er relevante med tanke på kvalitetsforbedring i tjenestene. Malvik kommune har også knyttet til seg ulike fag- og forskningsmiljø som har bidratt i dette arbeidet.

Aktuelle linker:

[Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten](#)

[Budsjett 2019. Handlings- og økonomiplan 2019 – 2022](#)

[Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015 - 2020](#)

Ta gjerne kontakt om noe er uklart.

Med hilsen

Tone Østvang

kommunalsjef

Tlf: 73972138

E-post: tone.ostvang@malvik.kommune.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og kan være uten underskrift.

Vedlegg:

Rapport forvaltningsrevisjon ved helsetunene